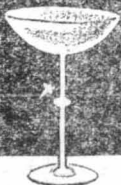

Τού
ΛΕ ΠΕΛΕΤΙΕ

Η·ΑΛΗΘΙ·
ΝΗ·ΖΟΗ
ΤΟΥ·ΠΩΛ
ΒΕΡΛΑΙΝ

‘Από τό πόσον αὐτό ἐδῶκε τὰ μούα στη μητέρα του, ἀπέγιναι τῶν ἐξο-
δῶν του, ἄν καί τήν ἐποχή ἐκείνη τὰ χαρισματικά ζήτηματα δέν τόν ἀ-
πασχολοῦσαν καί πολύ, οἶτε αὐτόν, οἶτε τὸ σπῆτι του. ‘‘Ἄν καί ἡ πε-
ρὸς τῆς οὐρανεῖας του εἶχε περιορισθῆ σημαντικά, ὁ Πῶλ, σάν
μοναχογυρῶς ποῦ ἦταν, δέν εἶχε καμιά φροντίδα γιά τήν ἐπαύριον, ἔξ-
έροντας πῶς θά ἔξασφαλιζόταν στό μέλλον μέ σημαντικά εἰσοδήματα.

‘‘Φτωχοὶ ἀνθρώποι οἱ ἀνθρώποι !...
Τί ἀγῶνια νά ζῆς μέ τοὺς ἀνθρώπους...
Τί φριχτὴ ἀνάγκη ν’ ἀρῶσαι στους ἀνθρώπους !...

‘‘Ἡ ἀσχημία τοῦ ποιητοῦ ἦταν τὸ μόνο πράγμα τότε, ποῦ τὸν ἔκανε
νὰ ἔσχωρήσῃ ἀνάμεσα στους συντάρακούς του. ‘Ἦταν ἕνας νεαρὸς ἄ-
στός, ποῦ εἶχε βγῆ ἀπὸ τὸν ἴσο δρόμο, ὡπὸς ἴσχυζαν καί τόσο ἄλλοι,
μέσα στους κιάλους τῶν φιλολογητῶν νέων. ‘Ἦταν ἕνας ὑπάλληλος,
ποῦ ἔγραφε στίχους, εἶδος καθόλου σπάνιο ἐκείνη τὴν ἐποχή. ‘Ἦταν
ἕνας φίλος τῶν τεχνῶν, ποῦ πῆγανε στὴν ἐκδόσεις, στὴν ἀναγιάνει καί
στὰ θέατρα. ‘Ἦταν τέλος ἕνας νέος, ποῦ ἔγραφε σὲ διὰ τὰ φιλολογικά
ἡμερησικά τῶν νέων, καί προκέναν στὴν ‘Ἐγχνή, στὴν ὁποία πρωτο-
γράφηκε καί ὁ Φανουρά Καπῆ. Στὴν ‘Ἐγχνή δημοσίευσε καί τὸ πρ-
οῖνιο σοννέτο τοῦ ‘Ἀνεβερῶς :

‘Ἀνάμνησι, ἀνάμνησι, τί θέλεις ἀπὸ μένα ;

‘Ἄ ! ἀπὸ τὰ πρῶτα κολλοῦδα πόσο εἶνε μορμάνη !
Καί μ’ ἔνα φέδρο γλαῦκὸ πῶς ἀστυγεῖ, ὁ φίλη,
τὸ πρῶτο σὰς ποῦ βγαίνει ἀπὸ ἀσχημῆα χεῖλη !

Τὴν ἴδια μέρα ποῦ ἡ ‘Ἐγχνή δημοσίευε αὐτὸ τὸ σοννέτο, τὸ ὅποιο
προανγγεῖλε τὴν πραγματικὴν ποίηση τοῦ Βερλαῖν, στὴς 30 Δεκεμβρίου
1865, ὁ λοχαγὸς Νικόλας-Αἰθυστός Βερλαῖν, ἰπότης τῆς Αἰθυσσίας
τῆς Τηγῆς καί τοῦ Ἁγίου Φερδινάνδου τῆς Ἰσπανίας, πέθανε, χτυπη-
μένος ἀπὸ ἐγκεφαλικὴν συμφορῆση, σὲ ἡλικία 67 ἐτῶν.

Αὐτὸς ὁ θάνατος εἶχε γιά τὸν Πῶλ τίς πῶ σαρδῆς συνέπειες, γα-
τί τὸν ἐστέρησε ἀπὸ τὸ μόνο πλάσμα στὸν κόσμο, ποῦ ἔξαικοῦσε σ’
αὐτόν κάποια ἐπάρδση. Μά ὁ Πῶλ δὲν ἔδειξε σ’ αὐτὸ τὸ πένθος τὴν
ἐξαρῶνση ἐνὸς πατέρα ἀγαπημένου, ἢ ἴδιου ποῦ ἦταν ἀείρωνη.

Ἠτάσθη, κατανοήθηκε τὸν πόνο του καί πῆγε στὰ Γουαρία τοῦ Φου-
ραρχεῖου, γιά νὰ ζήτησῃ ν’ ἀπονεμηθῶν τὸν πατέρα του ἢ στρατιωτι-
κῆς τιμῆς, ποῦ ὄφειε ὁ νόμος. Μά ἐπειδὴ ἡ κηδεῖα εἶχε ὀμοτῆ γιά τὴν
Πρωταρχονία, ἡμέρα γιορτῆς, τὸ ζήτημα παρουσιάσθη δυσκόλης. ‘Ο
Πῶλ, ποῦλ νεύριασμένος, θύμισσε, φώναξε, πέτυχε ἐπιτέλους ἰκανο-
ποίησι καί βιαστικά ἐξαγῶρσε κοντὰ τὴν μητέρα του, ἔξαιμῆμένος ἀ-
κόμα ἀπὸ τῆς φιλονικίας καί κλιτώντας.

Τὸ ἐπόμενο φθινόπωρο ἐξεῖσθήσαν ἀπὸ τὸν οἶκο Λευρὸ τὰ ‘Κρόνια’
Ποιήματα τοῦ Πῶλ Βερλαῖν, μέ ἔξοδα τοῦ συγγραφέως, ἐνοῦετα.
Τὰ χροῖματα γιά τὴν ἐκδοσι αὐτῆ τὰ ἔδωκε στὸν Πῶλ ἡ ἐξαδέλφη του
‘Ἐλζα, γιά τὸ ζήτημα τῆς πατρικῆς κληρονομίας δέν εἶχε κανονισθῆ
ἀκόμα, ἐπειδὴ ὁ Πῶλ δὲν ἤθελε νὰ ζητήσῃ λογαριασμοὺς ἀπὸ τὴν μη-
τέρα του. ‘Ἄν καί ἡ ἐκδοσι αὐτῆ κωλοφόρησε μὲν
σὲ 491 ἀντίτυπα, ἔμεινε ἀκόμη ἀρκετὰ ἄρ’ αὐτὰ
στὸν ἐκόθῃ του. ‘Οταν, ἔπειτ’ ἀπὸ ἐκκοπέτσησρα
χρόνια, ὁ ἐκδοτῆς Βανὲ σάμψηρε νὰ ἐκαστοπέσση
τὸ ἔργο, τὰ ‘Κρόνια Ποιήματα’ στὸ 1868 πέρασαν
ἐντέλως ἀπαρτηρητὰ ἀπὸ τὸ κω·νὸ κ’ αὐτῆ τῆς
ἐπίσημης κηρικῆς ἀκόμα. Μονάχα ὁ Ἀνατόλ ἀπέφωρε
σὲ ἕνα ἄρθρο στὰ ποιήματα τοῦ Βερλαῖν, ὁ ὁποῖος
ἦταν φίλος του, στὸν ‘Βιβλιογραφικὸ Κρηγῶς’.

Μά κ’ αὐτὸς δὲν ἀντελήφθη τὴν κωνογῶνση πηοῦ,
ποῦ ἔφερε στὴ Γαλλικὴ ποίηση ὁ Βερλαῖν. Ἀλεναγῶ-
ντες ἔξεθέσθη τὰ χροῖματα ποιήματα του καί με-
ταξὺ τῶν ἄλλων ἔγραφε καί τίς ἔξης ἀνομῶες :
‘Γλώσσα σκοτεινὴ καί μπερδεμένη... ‘Ο
στῆχος τοῦ κ. Βερλαῖν δέν εἶνε λυγερὸς, εἶνε
ἀναρθρὸς’.

Οἱ ἔσταινοι ποῦ ἔλαβε ὁ Βερλαῖν ἀπὸ τοὺς συγ-
γραφέας, στους ὁποῖους ἐστῆλε τὴ σὴλῶγη του, δέν
ἐπερῶνθη τὸν τόνο μιάς τυπικῆς εὐχαριστίας. ‘Ο
Βιστὸρ Ὀγκῶλ, ποῦ βροχῶσαν τότε ἐξεδόστος στὸ
Γουερνερζέι, τὸν συνεχάρη μέ τὸν πῶ κοινὸ τρόπο.
Τὸ σχετικὸ μάλιστα γράμμα τὸ εἶχε γράφει, ἡ ἐφο-
μῆνὴ τὸν κ. Νηρούς.

(‘Ακολουθεῖ)

‘Ο Πῶλ γράφεται λοιπὸν στὴ Νουαζή. Πρέπει ὅμως, σύμφωνα μέ
τὴν ἐπιστολὴ τοῦ πατέρα του, νὰ ἐτοιμασθῆ νὰ συμμετάσχη σ’ ἕνα δια-
γωνισμό, γιά νὰ γίνῃ συγγραφέας καί ὑπάλληλος τῆς ἰουρνεῖου τῶν
Οικονομικῶν. Νὰ τὸ πρόγραμμα τῆς ἡμέρας τῶν, κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐ-
κείνη : Τὸ πρῶτο σηκωνάει στὴς ὄχτῳ καί πῆγαινε καί κάνει ἕνα μά-
θημα ἀριθμητικῆς, γιά νὰ εἶνε δυνατός καί στὰ μαθηματικά στὸ δια-
γωνισμό τοῦ ἰουρνεῖου. Ἐξαγῶρξεται στὸ σπῆτι τὸν ὅρα τοῦ προ-
γυμνασίου, δηλαδὴ στὴς δέκα. Μετὰ τὸ πρόγευμα, φεύγει γιά τὴ Νου-
αζὴ Σχολή. Ἐπειτα πῆγαινε στὴ βιβλιοθήκη τῆς Ἁγίας Γενεβιένης,
ἔπου, ἔξωνόνας μαθηματικά καί νομικά, διαβάζει φιλολογία. Ἐπειτα
στὴς πέντε, ἔξαναγῶρξεται στὸ σπῆτι του γιά τὸ δείπνο.

‘Μετὰ τὸ δείπνο — γράφει — δέν ἔχω πειὰ τίποτε νὰ κάνω.

Γιατὸ ὁ ἴδιος ὁ Βερλαῖν δίνει τίς πληροφορίες αὐτῆς σὲ μ’ ἡ ἐπιστολὴ
πρὸς τὸ φίλο του Ἐστερα Περό, γυρὸ τοῦ ἡμιῶρου τῆς Ζεχονβίλ. Μά,
καθὼς φαίνεται, κάθε ἄλλο παρὰ τὴν ἀλήθεια γράφει στὴν ἐπιστολὴ
τοῦ αὐτῆ... Τὰ βράδια, πρῶτάντων, εἶχε ἀρῶσαι κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐ-
κείνη—1865—νὰ κινή πολλά πράγματα. Κι’ ὄχι μόνον αὐτὰ, ἀλλὰ πα-
ρημελοῦσε καί τὸ Πανεπιστήμιο καί τὸ Φροντιστήριον τῶν Μαθηματι-
κῶν, τόσο, ὥστε οἱ γονεῖς του ν’ ἀναγκασθῶν νὰ τὸν ἀποσῶρουν ἀπὸ
τὴ Νομικὴ Σχολή καί νὰ μὴ τὸν ἀγῶρουν νὰ συμμετάσχη στὸ διαγони-
σμοῦ τοῦ ἰουρνεῖου τῶν Οικονομικῶν, γιάτὶ ἦσαν βέβαιοι πῶς θ’ ἀπο-
τήγχανε. Τὸν τοποθέτησαν ὡστόσο ἐπὶ ἄλλῳ ἐπὶ μ’ ἡ ἀσφαλιστικῆς
ἐταιρείας. Μά αὐτῆ ἦταν προσωρινή. ‘Ο πατέρας Βερλαῖν, παρ’ ὅλη τὴν
κακὴ κατάσταση τῆς ὑγείας του, ἔκανε τὰ κατάλληλα διαβήματα καί
κατέφωρε νὰ διορισθῆ τὸ γυρὸ τὸν διεκπεραιωτῆ στὰ γουαρία τῆς Αἰ-
μαρχίας τοῦ Παρισίου.

‘Ο Πῶλ, σὲ δὲ, αὐτὰ, δεχῶντασε ποῦλ ἰστοραζικῶς, γιάτὶ, μοιλοῦντι
ἀδύνατος στὸ χαρακτῆρα, δέν ἦταν καθόλου δύστροπος, κ’ ἔξ ἄλλου ὁ
πατέρας του, τὸν ὅποιον ἀγαποῦσε τριμερὰ, ἦταν τὸ μόνο μέλος τῆς
οἰκογενείας του, τοῦ ὁποῖου ἡ θέλησις ποῦ ἐνέπνεε κάποιο φόβο !

‘Ο Πῶλ δέν ἔδωκε καμιά ἰσχυρία σ’ αὐτὴ τὴν δεύτερη ἐργασίῳ.

Ποῦ τοῦ βρῆκε ὁ πατέρας του. Εἶτε αὐτῆ, εἶτε ὁποια-
δήποτε ἄλλη, λίγ’, τὸν ἐνέπνευσε, ἐφόσον μαρτοῦσε νὰ
ἔξαικοῦσθῆ νὰ γράφει στίχους. ‘Α ! ἄν τὸν σπυροῦ-
σαν αὐτὴ τὴν ἐλευθερία, τὸ πρῶμα θά ἦταν διαφο-
ρετικῶ. Μά, δόξα τῷ Θεῷ, τὸν ἄμαρξοῦ δέν ποῦ
ἔλειπαν ἢ ὄφες τῆς τεμελιῆς. ‘Οπως βεβαῖονται οἱ
φίλοι του τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, πῆγαινε στὸ γουαρία
του στὴς δέκα καί τεταρτο κ’ ἔγραφε...στίχους ὡς
τὸ ἰσομῶρ ! Τότε, ἀπὸ τὸ κρημῶσι στὴν κρημῶσι
τῆς εἰσοδῶ τοῦ καπέλλου του, γιά νὰ τὸ βλεπῆ ὁ τη-
ματῶρχος του ἀπὸ τὸ ἀντικρῶν γουαρία καί νὰ νο-
μῆζη πῶς ὁ ἰσοτῶμένος του δέν ἀπουσίαζε, ὁ Βερλαῖν
πῆγαινε καί γεμῆτιξε στὸ ‘Καρέ ντὸ Γκάζ’, τῆς ὀ-
δοῦ Ριβόλι. Στὸ ‘Γκάζ’ εἰρῶσε κ’ ἄλλους ποιητῆς,
ποῦ ἐργαζόταναν ὅπως κ’ αὐτός, στὸ ἄμαρξοῦ :
Τὸν Ἀσὸν Βαϊλάντ, τὸν Ἀλβέρτο Μερὰ, κ’ ἄρχῶσαν
ἀτελείωτες συζητήσεις γιά τὴν τέχνη καί τὴν πολιτι-
κῆ, ποῦ βαστοῦσαν ὡς τίς...τρεις τὸ ἀπόγευμα. Τότε
οἱ τρεις ποιητῆ ἔξαναγῶρξαν στὸ γουαρία τους, ἐξε-
περῶσαν τὴν πῶ ἐπίγουσα ἐργασίῳ τους καί, μέ τὸ
πρῶτο χροῖμα τῶν πέντε, σχολοῦσαν.

Γι’ αὐτὴ τὴ δουλειά, ποῦ βαστοῦσαν μῆμιση-δύο
ὄρες καθημερῶς, ὁ Βερλαῖν ἔκαινε ἐτησίως 2.000
φράγκα, μισθὸ ἀρκετὰ καλὸ γιά τὴν ἐποχὴ ἐκείνη.

‘Ο Βερλαῖν στὸ ‘Καρέ ντὸ Γκάζ’,
ἔπου σῶνῶσε